

Aan
Provinciale Staten

Onderwerp
Toewijzingsvoorstel 33 projectvoorstellen Nieuwe Natuur

1. Beslispunten

1. Kennis te nemen van:
  - a. de 33 ingediende projectvoorstellen Nieuwe Natuur;
  - b. het advies van de commissie Verdaas over de ingediende projectvoorstellen Nieuwe Natuur met in achtname van de volgende adviezen:
    - het betrekken van het kwaliteitsaspect landschap bij het vervolgproces;
    - het instellen van een gebiedscorporatie om de samenhang tussen de individuele projectvoorstellen te borgen
  - c. de huidige stand van zaken van de voor het programma beschikbare middelen zoals opgenomen in bijlage C en D, bestaande uit de volgende componenten:
    - vrij beschikbaar deel resterende middelen € 33,9 miljoen;
    - reeds ontvangen pachtinkomsten t/m 2014 (na aftrek van kosten);
    - nog beschikbare compensatiegelden van derden;
    - beschikbare grondposities voormalig Oostvaarderswold (na aftrek boekwaarde grond); deels in eigendom van de provincie en deels in eigendom van Staatsbosbeheer en stichting het Flevo-Landschap.
2. De rangorde van de 33 projectvoorstellen vast te stellen op basis van een inhoudelijke beoordeling op de meetlat met als resultaat de rangorde zoals opgenomen in bijlage A.
3. De conclusies van het advies van de commissie Verdaas over te nemen waarbij ten aanzien van:
  - het kwaliteitsaspect landschap onderdeel te laten zijn van het planologisch traject;
  - om het borgen van de samenhang tussen de individuele projectvoorstellen een nader voorstel af te wachten van Gedeputeerde Staten.
4. In te stemmen met het voorstel voor toewijzing van de projectvoorstellen zoals opgenomen in bijlage B:
  - *Geheel of gedeeltelijk te honoreren*: projectvoorstel 1, 3, 6 (deels), 8 (deels), 9, 10, 12 (grotendeels), 12A (voor één beperkt onderdeel), 15, 15A (kleinere variant), 15B, 15C (deels, als onderdeel van 15), 15D, 15E, 16, 16A (als onderneming binnen 16), 17 (kleinere variant), 17A, 18 (kleinere variant i.c.m. 17), 19 (kleinere variant i.c.m. 17), 21, 22;
  - *Op de reservebank te plaatsen*: achtereenvolgens projectvoorstel 13, 7 en 2;
  - Het oordeel over de projectvoorstellen 8A en 8B als onderdeel van projectvoorstel 8 over te laten aan de gemeente Dronten;
  - *Niet te honoreren*: projectvoorstel 4 (ondersteuning bij grondtransacties), 5, 11, 14 (ondersteuning bij verkennen subsidiemogelijkheden), 20 (ondersteuning bij verkennen subsidiemogelijkheden), 21A (ondersteuning bij grondtransacties).

Provinciale Staten
17 december 2014

Agendapunt

Lelystad
28 oktober 2014

Registratienummer
1661723

Inlichtingen
J.A. Ree

Afdeling/Bureau
CP - PNN

Portefeuillehouder
Appelman, J.N.J.

Routing

Commissie Ruimte en Leefomgeving:
19 november 2014
Beeldvorming

3 december 2014
Oordeelsvorming

5. Vast te stellen dat hiermee de natuurcompensatieverplichtingen ingevuld worden, namelijk binnen de projectvoorstellen 12, 15, 16, 17.
6. De 22^e begrotingswijziging 2014 vast te stellen zoals opgenomen in bijlage E, waarmee:
  - Het in de begroting 2014 opgenomen budget inzake schadeclaims afwikkeling Oostvaarderswold met € 1.700.000 af te ramen ten gunste van de reserve Nieuwe Natuur. Binnen de reserve Nieuwe Natuur wordt € 850.000 geormerkt voor het resterende risico op schadeclaims.
  - De pachtinkomsten en -kosten 2015 die voortvloeien uit het vastgestelde rentemeesterplan worden geraamd en het overschot ad. € 372.500 beschikbaar wordt gesteld voor de te verwachten proceskosten voor de uitwerking van de gehonoreerde projecten;
  - Vanuit de reserve Nieuwe Natuur voor 2015 een startbedrag van € 3.000.000 beschikbaar te stellen voor het aangaan van verplichten bij het sluiten van realisatieovereenkomsten van de gehonoreerde projecten.
7. Een bestuursopdracht vast te stellen waarbij Gedeputeerde Staten worden gevraagd:
  - a. de aanpassing van provinciaal beleid en relevante verordeningen voor te bereiden en deze ter besluitvorming voor te leggen;
  - b. het toewijzingsvoorstel medio 2015 uit te werken en afspraken met de projectindieners vast te leggen in realisatieovereenkomsten;
  - c. Provinciale Staten met een halfjaarlijkse rapportage te voorzien van de voortgang van de projecten en afwikkeling van de verplichtingen, te starten in juni 2015.
8. In te stemmen met het beëindigen van het tijdelijke moratorium op grondtransacties in het gebied Oostvaarderswold waarmee Gedeputeerde Staten de handelingsvrijheid krijgt om de verworven gronden in te zetten voor de realisatie van de gehonoreerde projectvoorstellen met in achtneming van het tijdelijk beheer aan de hand van het reeds door het college vastgestelde rentmeesterplan 2015;
9. Gedeputeerde Staten te mandateren om financiële verplichtingen aan te gaan in de vorm van realisatieovereenkomsten inzake projectvoorstellen die binnen de hiervoor gestelde kaders (toegekende bedragen per project) tot uitvoer gebracht kunnen worden en financiële verplichtingen aan te gaan tot het maximum van de bij beslispunt 6 reeds beschikbaar gestelde budget van € 3 miljoen. Indien de kosten van een project lager uitpakken wordt de kostenbesparing toegevoegd aan de algemene buffer van het programma, uitzondering hierop vormt de grondverwerving voor het project Noorderwold/Eemvallei.

2. Inleiding

Op 16 april hebben Provinciale Staten van 73 projectideeën Nieuwe Natuur aangegeven dat ze passen binnen de kaders van het programma Nieuwe Natuur. In de afgelopen maanden zijn de projectideeën door initiatiefnemers uitgewerkt tot projectvoorstellen. Op 1 september bleek dat 33 projectvoorstellen die betrekking hebben op 22 gebieden zijn ingediend.

De voorstellen zijn na het legen van de postbus op 1 september jl. onderworpen aan een interne inhoudelijke beoordeling op de 12 criteria van de meetlat. Dit heeft een rangorde opgeleverd van in beginsel uitvoerbare projectvoorstellen. Ook is in beeld gebracht wat aan de provincie wordt gevraagd. In dit voorstel voor toewijzing van projectvoorstellen is aangegeven welke projectvoorstellen geheel, gedeeltelijk of niet gehonoreerd worden en welke projectvoorstellen op de reservelijst worden geplaatst.

3. Beoogd effect

De beoordeling van de ingediende projectvoorstellen Nieuwe Natuur en de wijze waarop middelen uit het programma Nieuwe Natuur worden toegewezen vast te stellen.

4. Argumenten

1.1. *De projectvoorstellen zijn op tijd ingediend en zijn in overeenstemming met de voorwaarden*

De projectvoorstellen zijn voor 1 september 2014 ingediend. Het bleek daarbij dat de partijen hun ideeën op een voortvarend manier hebben uitgewerkt en dat samenwerking tussen partijen tot stand is gekomen. De 33 projectvoorstellen zijn ingediend door 29 verschillende partijen en hebben betrekking op 22 gebieden verspreid over heel Flevoland. De projectvoorstellen zijn te vinden op www.flevoland.nl/nieuwenatuur.

1.2. *Doen we de goede dingen*

Met het instemmen met het plan van aanpak programma Nieuwe Natuur hebben uw Staten verzocht tot het instellen van een externe commissie, niet om de individuele projectvoorstellen te beoordelen, maar wel of met de aanpak tot de goede dingen wordt gekomen. Hiervoor is de commissie Verdaas ingesteld.

1.3. *De voor het programma beschikbare middelen zijn geactualiseerd*

De voor het programma beschikbare middelen zijn geïnventariseerd op basis van een actualisatie van de reeds beschikbare budgetten en een geveltaxatie van de binnen het programma beschikbare eigendommen. Het totaal beschikbare kapitaal voor het nieuwe programma bedraagt € 105,8 miljoen. In de bijlage is hiervan een nadere uiteenzetting opgenomen.

1.4. *Voor de beschikbaarheid van middelen is medewerking van de gebiedspartners noodzakelijk*

Een deel van het beschikbare kapitaal zit vast in de gronden die zijn verworven in het kader van het voormalig Oostvaarderswold, waarvan een groot deel in bezit zijn van de gebiedspartners Staatsbosbeheer en stichting het Flevo-landschap. Hoewel deze eigendommen ten gunste van het programma zullen worden ingezet is hiervoor medewerker van de betreffende gebiedspartners noodzakelijk.

1.5. *Gebiedspartners vragen wel aandacht voor het vervolgproces*

De gebiedspartners Staatsbosbeheer en stichting het Flevo-Landschap kunnen zich vinden in het huidige voorstel en vragen daarbij aandacht voor de nadere politieke besluitvorming ten aanzien van natuurcompensaties en de vormgeving inzake de thematische projecten. Met de gebiedspartners vindt in november bestuurlijk overleg plaats om de plannen af te stemmen. Tegelijkertijd zullen deze partijen hun achterban consulteren. De gemeenten en het waterschap zijn op ambtelijk niveau geraadpleegd, waaruit nu geen beperkingen ten aanzien van de projectvoorstellen voortkomen waarbij wij ervan uitgaan dat de gemeenten op bestuurlijk niveau ook kunnen instemmen. Een overleg met LTO is gepland en wordt gezocht naar een afstemming met de staatssecretaris om ook daar instemming te hebben op bijgaand voorstel.

- 2.1. *De projectvoorstellen zijn beoordeeld op basis van de meetlat en de beoordeling heeft een rangorde opgeleverd.*

Bij de vaststelling van het Plan van Aanpak programma Nieuwe Natuur is ook een meetlat vastgesteld. Deze meetlat is opgesteld naar aanleiding van de kaders die uw college heeft meegekregen van Provinciale Staten door middel van de motie van 20 maart 2013. Door een interne beoordelingsgroep vanuit verschillende disciplines zijn de projectvoorstellen beoordeeld op de meetlat.

- 2.2. *De toewijzing van projectvoorstellen is gebaseerd op de beoordeling op de twaalf criteria van de meetlat en kent verschillende varianten.*

De beschikbare middelen, de scores op de meetlat, de vraag aan de provincie en de bestuurlijke kaders en doelstellingen van het programma hebben geleid tot een voorstel voor toewijzing. De rangorde is in beginsel leidend, maar de bestuurlijke kaders en doelstellingen van het programma hebben geleid tot enkele afwijkingen. Het betreft hier een gehele en gedeeltelijke honorering van de projectvoorstellen of honorering van de voorstellen in een kleinere variant.

De toewijzing kent verschillende middelen: reeds verworven percelen worden ingericht, gronden worden geruimd, aangeboden (met inachtneming van marktwaarden) of verkocht (om middelen vrij te maken).

Overigens zijn er in bepaalde gebieden (bv. Oosterwold/Eemvallei) door verschillende indieners veel dezelfde hectares gevraagd. Daarom wordt voorgesteld voor deze projectvoorstellen één totaalpakket van ruim 450 ha te beschikbaar te stellen, waarbij de verschillende initiatiefnemers worden uitgedaagd om tot een integraal plan te komen.

- 3.1. *Adviezen van commissie Verdaas behoeven een nadere uitwerking*

De commissie Verdaas spreekt steun uit aan de gehanteerde aanpak zoals neergelegd in het programma Nieuwe Natuur inclusief de gehanteerde meetlat. Daarnaast doet de commissie aanbevelingen met betrekking op het vervolgproces van het programma. De adviezen van de commissie zien op twee onderwerpen, namelijk op de kwaliteit landschap en de samen tussen de projectvoorstellen. Het aspect kwaliteit landschap kan meegenomen worden in het planologisch traject enerzijds en anderzijds in het inrichtingsvoorstel dat aan de realisatieovereenkomst ten grondslag zal liggen.

Ten aanzien van het aspect samenhang heeft de commissie voorgesteld om een gebiedscoöperatie op te zetten waar alle initiatiefnemers deel van uit maken. In te stemmen valt met de suggestie na het statenbesluit een nader voorstel uit te werken. Het voorstel om een coöperatie op te (laten) richten dient nog nader te worden onderzocht.

- 6.1. *Het resterende budget voor schadeclaims 2014 kan worden afgeramd*

Op basis van een actualisatie van het resterende risico op schadeclaims wordt dit risico op € 0,85 miljoen geschat. Omdat er zich geen acute schadeclaims voordoen wordt voorgesteld het resterende budget voor 2014 met € 1,7 miljoen af te ramen ten gunste van de reserve Nieuwe Natuur (dekkingsbron voor dit budget) en binnen de reserve € 0,85 miljoen te oormerken voor het resterende risico. Het overige deel valt daarmee vrij ten gunste van het vrij beschikbare deel voor de invulling van het nieuwe programma. Deze consequenties zijn verwerkt in de actualisatie van het beschikbaar gestelde budget van € 33,9 miljoen zoals opgenomen in de bijlage.

- 6.2. *Pachtinkomsten 2015 kunnen ingezet worden als procesgeld voor de projecten*

Op 15 september 2014 heeft Gedeputeerde Staten het rentmeesterplan 2015 vastgesteld. In dit plan zijn met Staatsbosbeheer en stichting het Flevo-landschap afspraken gemaakt over de voortzetting van de tijdelijke verpachting in 2015. Op basis van de hiertoe gemaakte afspraken komen de pachtinkomsten (na aftrek van kosten) over de gronden in het voormalig plangebied Oostvaarderswold ten gunste van het programma Nieuwe Natuur. De

hieruit voortvloeiende opbrengsten en kosten worden vooralsnog geraamd op respectievelijk € 400.000 en € -27.500. Voorgesteld wordt om het positieve saldo ad. € 372.500 beschikbaar te stellen als procesgeld om tot realisatie van de gehonoreerde projecten te komen. Dit budget wordt toegevoegd aan het reeds beschikbare budget van 2015 van € 100.000.

6.3. Startbudget is nodig om als gevolg van de realisatieovereenkomsten verplichtingen aan te gaan

Na honorering van de projecten zullen gesprekken starten om tot realisatieovereenkomsten te komen. Voor een aantal projecten (bijvoorbeeld waar de grond reeds in bezit is) wordt verwacht dat dit op relatief korte termijn kan leiden tot het sluiten van de realisatieovereenkomst. Omdat hiermee verplichtingen worden aangegaan is budget nodig om deze verplichtingen te dekken. Daarom wordt voorgesteld om ten laste van de reserve Nieuwe Natuur een startbudget van € 3,0 miljoen beschikbaar te stellen. Zodra zicht bestaat op de verdere uitwerking van het programma zullen de hiervoor noodzakelijke begrotingswijzigingen ter besluitvorming aan uw Staten worden voorgelegd.

7.1. Het aanpassen van Flevolands omgevingsbeleid is nodig

Dit betreft het Omgevingsplan Flevoland, de Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012 (opnemen van de (nieuwe) EHS-begrenzing en de Verordening Groenblauwe zone. De laatst genoemde verordening kan echter pas worden ingetrokken na het sluiten van de realisatieovereenkomsten met betrekking tot de natuurcompensaties en borgen van de planologische regeling van de compensatieopgaven;

7.2. Aan de toewijzing van projectvoorstellen worden financiële middelen toegekend

Provinciale Staten wordt verzocht Gedeputeerde Staten op te dragen om met de projectindieners de projectvoorstellen uit te werken tot realisatieovereenkomsten.

Bij uitwerking naar realisatieovereenkomst kan blijken dat redelijkerwijs aannames over kosten te laag zijn aangehouden. Ongewenst is dat dit leidt tot stopzetting van de uitwerking of aanvullende besluitvorming. Daarom wordt voorgesteld Gedeputeerde Staten onderhandelingsmandaat te geven binnen een financiële speelruimte van max. 5% van het totale toegekende budget per project, zoals opgenomen in de toekenningstabel in de bijlage. Indien de kosten lager uitpakken leidt dit niet zonder meer tot opwaardering binnen het project maar wordt dit meerdere toegevoegd aan deze buffer. Grotere afwijkingen zullen tijdig worden voorgelegd aan Provinciale Staten.

Het mandaat voor het daadwerkelijk aangaan van verplichtingen door het sluiten van realisatie-overeenkomsten beperkt zich tot het bij beslispoint 6 voorgestelde startbedrag van € 3,0 miljoen. Verplichtingen die dit bedrag te boven gaan zullen eerst ter besluitvorming aan uw Staten worden voorgelegd.

7.3. Financiële honorering van projectvoorstellen op basis van vuistregels

De projecten vallen in principe niet onder de SNL, want het betreft geen EHS, dit met uitzondering van compensatieverplichtingen. De ingerichte compensatiegebieden zullen bij de volgende herijking weer onder de SNL gebracht worden. Ter overbrugging hiervan zal op het moment van realisatie van de compensatiegebieden een bedrag van € 750.000 worden overgedragen naar de afdeling R&M. Dit bedrag is meegenomen in de totale raming van de beheerlasten, zoals opgenomen in de toekenningstabel in de bijlage. Om ongelijkheid tussen de projecten te voorkomen wordt voorgesteld om voor de overige gebieden een vergoeding te bieden voor beheer over een periode van 10 jaar. Dit biedt indier de gelegenheid om inverdienmogelijkheden te ontwikkelen voor de verdere instandhouding. Voor het beheer van de overige gebieden na deze periode van 10 jaar zijn de initiatiefnemers zelf verantwoordelijk.

7.4. *Stand van zaken uitwerking wordt in juni 2015 en daarna halfjaarlijks gerapporteerd aan Provinciale Staten*

In juni 2015 zullen Gedeputeerde Staten de realisatieovereenkomsten voorleggen aan Provinciale Staten en voorgesteld wordt om daarna de voortgang van het programma halfjaarlijks ter informatie aan PS voor te leggen. Hierbij zal onder meer worden ingegaan op de voortgang van de uitwerking van de realisatieovereenkomsten, de financiële consequenties, de verplichtingen natuurcompensatie en de vastgestelde grondstrategie.

8.1. *Het vrijwillig ingestelde moratorium beëindigen*

Bij de start van het programma Nieuwe Natuur is ervoor gekozen om een moratorium in te stellen op grondtransacties in het voormalig plangebied Oostvaarderswold. Wanneer Provinciale Staten op 17 december a.s. besluiten om met gebiedspartijen en initiatiefnemers realisatieovereenkomsten af te sluiten wordt voorgesteld dit moratorium op te heffen om de vrijheid van handelen richting de realisatieovereenkomsten mogelijk te maken.

De financiële effecten zullen worden afgewikkeld via de reserve Nieuwe Natuur en binnen de maximale kaders van de in de bijlage opgenomen financiële dekking. De hiermee samenhangende Begrotingswijzigingen zullen zodra daar zicht op bestaat ter besluitvorming aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

5. Kanttekeningen

- Relatie met het Rijk

De in eigendom zijnde gronden bij de gebiedspartners zijn grotendeels aangekocht met ILG-middelen. Door de staatsecretaris is eerder als voorwaarde genoemd dat deze middelen dan ook ten behoeve van nieuwe natuur ingezet dienen te worden. Het Statenvoorstel voldoet aan de bestuurlijk gemaakte afspraken met het ministerie.

- Voorstellen voor gebiedsontwikkeling versus projectvoorstellen/inrichtingsinitiatieven

De ingediende projectvoorstellen blijken zowel thematische projectvoorstellen en inrichtingsinitiatieven als gebiedsontwikkelingsprojecten te bevatten. Met name de thematische voorstellen zijn een bijzondere opbrengst van het bottom-up-proces en behelzen deels ideeën die via een traditionelere aanpak wellicht niet ontstaan zouden zijn. Een belangrijk deel van deze voorstellen (bv. speelbos, luierpark) kunnen alleen gerealiseerd worden in combinatie met de gebiedsontwikkelingsvoorstellen, mede omdat de indieners aangeven dat zij zelf niet de eigenaar en beheerder willen zijn. Omgekeerd dragen de thematische voorstellen bij aan de verrijking van de gebiedsontwikkelingen. Het zijn de mooie kralen aan de ketting. Een integrale benadering cq een gecombineerde aanpak is weliswaar als voorwaarde gesteld, maar aan de initiatiefnemers zijn tot dusverre geen opdrachten gegeven op welke wijze en in welke fase de integratie bereikt moet zijn en welke prikkels / instrumenten hiervoor beschikbaar zijn.

Dat combinatiemogelijkheden wel zijn aangestipt, maar in deze fase nog niet volledig tot wasdom zijn gekomen, heeft naast het tijdspecter en de wil tot samenwerking wellicht ook te maken met financiële, beheersmatige en soms emotionele consequenties die aan samenwerking kleven. De partijen hebben zich in deze fase nog primair gefocust op de eigen ideeën en de eigen kansen. Het is een opgave om in de besluitvorming de voedingsbodem voor de gewenste samenwerking te leggen. Om te voorkomen dat concrete voorstellen ondersneeuwen in gebiedsprocessen, zijn ze bij de toetsing afzonderlijk beoordeeld (en dus niet alleen als onderdeel van een gebiedsontwikkeling) en wordt ook per voorstel een besluit voorgesteld waarin de concrete voorstellen een duidelijke(re) positie krijgen in het vervolgtraject. Ook het advies Verdaas vervult hierin een rol.

- Kosteneffectiviteit

In de projectvoorstellen zit een grote range als het gaat om de verhouding prijs / kwaliteit. Dit wordt onder andere bepaald door het prijsverschil van gronden door Flevoland heen, maar ook

door verschillen in ambitieniveau bij de inrichting en het al dan niet opnemen van pluspakketten, beheerkosten en proceskosten voor de verdere uitwerking. In de beoordeling is nu uitgegaan van hetgeen de indieners zelf hebben aangegeven. Waar dat niet duidelijk is, hebben we een basiskwaliteit verondersteld. Hierover zullen in het vervolgtraject nog nadere afspraken met de gehonoreerde projectindieners worden gemaakt. Daarnaast zijn de projecten beoordeeld op de daadwerkelijke multipliereffecten, alsmede op de verwachtingen over structuurversterkende of revolverende effecten.

Uitgangspunt is dat de toegekende bijdrage de maximale bijdrage inclusief eventuele belastingen is (omzet- en overdrachtsbelasting) en dat deze bijdrage niet (jaarlijks) geïndexeerd wordt

- Zekerheidsstelling

Het risicoprofiel tussen de projectenvoorstellen loopt sterk uiteen. Weliswaar is behoefte aan haalbare en betaalbare projecten, echter juist de invulling van nieuwe natuur kan gebiedsontwikkelingen op gang helpen en ondersteunen. Dat heeft per definitie een hoger risicoprofiel. Gezocht wordt naar een goede balans. Een belangrijke rol hierin is weggelegd voor het Rijksvastgoedbedrijf als een belangrijke grondeigenaar.

Een aantal projectvoorstellen is als laaghangend fruit te kenmerken. Dit zijn voorstellen waarbij de gronden reeds in bezit zijn, geen ingewikkelde planologische procedures gevolgd hoeven worden en die op korte termijn tot uitvoering kunnen komen. Gestimuleerd zal worden om deze voorstellen op korte termijn tot uitvoering te brengen. Dit geldt onder meer voor enkele natuurcompensatieverplichtingen.

- Effecten op landbouw

Een belangrijk kritiekpunt op het Oostvaarderswold was het doorsnijden en uitnemen van hoogwaardig landbouwgebied. De ingediende projectvoorstellen voor gebiedsontwikkeling behelzen veelal het uitnemen van areaal uit de landbouwfunctie ten behoeve van natuurontwikkeling. LTO Noord heeft bij Zeef 1 verzocht om bij het afwegen van projecten rekening te houden met de landbouwkundige waarde van de gebieden. Dit is één van de criteria van de meetlat, maar zal een bestuurlijke afweging blijven. Tussen de polders bestaan er relevante verschillen in landbouwkundige structuur. De schaal en omvang van percelen en bijbehorende grondwaarden is in Zuidelijk Flevoland anders dan in Noordelijk Flevoland. Daarmee lijkt een eenvoudige ruiling tussen bedrijven niet aan de orde. Bij de uitwerking zal in samenwerking met het Rijksvastgoedbedrijf marktconform maatwerk worden gemaakt.

- Weidevogelgebieden en agrarisch natuurbeheer

In zeef 1 is als dilemma het al dan niet kiezen voor weidevogelgebieden en agrarisch natuurbeheer aangeraakt. Toen is aangegeven dat bij zeef 2 een standpunt ingenomen moet worden of vanuit het programma Nieuwe Natuur projecten worden ondersteund die een agrarische bestemming behouden. Dit dilemma lijkt zich echter niet voor te doen: er zijn alleen projectvoorstellen ingediend waarbij de bestemming van de natuurkernen 'Natuur' wordt, al is het soms met agrarisch medegebruik. Dit geldt ook voor de twee ingediende voorstellen voor weidevogelgebieden. Daarnaast wordt als uitgangspunt gehanteerd dat bij de diverse voorstellen met natuur/ landbouw-combinaties alleen de natuuronderdelen uit het programma Nieuwe Natuur worden betaald.

- Dekking van financiële verplichtingen

Het overgrote deel van de initieel toegekende bedragen moeten gedekt worden uit de binnen het programma beschikbare gronden en terreinen. Een deel van deze grond is reeds in eigendom en kan rechtstreeks ingezet worden maar het overige deel zal eerst verkocht/geruild moeten worden om daarmee de benodigde middelen voor het programma vrij te spelen. Om risico's uit te sluiten wordt het aangaan van verplichtingen beperkt tot het bedrag waarvan zekerheid over de dekking bestaat.

6. Vervolgproces

7. Advies uit de Commissie

8. Ontwerp-besluit

Provinciale Staten van Flevoland,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 28 oktober 2014, nummer 1661723.

BESLUITEN:

1. Kennis te nemen van:

- a. de 33 ingediende projectvoorstellen Nieuwe Natuur;
- b. het advies van de commissie Verdaas over de ingediende projectvoorstellen Nieuwe Natuur met in achtneming van de volgende adviezen:
  - het betrekken van het kwaliteitsaspect landschap bij het vervolgproces;
  - het instellen van een gebiedscorporatie om de samenhang tussen de individuele projectvoorstellen te borgen
- c. de huidige stand van zaken van de voor het programma beschikbare middelen zoals opgenomen in bijlage C en D, bestaande uit de volgende componenten:
  - vrij beschikbaar deel resterende middelen € 33,9 miljoen;
  - reeds ontvangen pachtinkomsten t/m 2014 (na aftrek van kosten);
  - nog beschikbare compensatiegelden van derden;
  - beschikbare grondposities voormalig Oostvaarderswold (na aftrek boekwaarde grond); deels in eigendom van de provincie en deels in eigendom van Staatsbosbeheer en stichting het Flevo-Landschap.

2. De rangorde van de 33 projectvoorstellen vast te stellen op basis van een inhoudelijke beoordeling op de meetlat met als resultaat de rangorde zoals opgenomen in bijlage A.

3. De conclusies van het advies van de commissie Verdaas over te nemen waarbij ten aanzien van:

- het kwaliteitsaspect landschap onderdeel te laten zijn van het planologisch traject;
- om het borgen van de samenhang tussen de individuele projectvoorstellen een nader voorstel af te wachten van Gedeputeerde Staten.

4. In te stemmen met het voorstel voor toewijzing van de projectvoorstellen zoals opgenomen in bijlage B:

- *Geheel of gedeeltelijk te honoreren*: projectvoorstel 1, 3, 6 (deels), 8 (deels), 9, 10, 12 (grotendeels), 12A (voor één beperkt onderdeel), 15, 15A (kleinere variant), 15B, 15C (deels, als onderdeel van 15), 15D, 15E, 16, 16A (als onderneming binnen 16), 17 (kleinere variant), 17A, 18 (kleinere variant i.c.m. 17), 19 (kleinere variant i.c.m. 17), 21, 22;

- *Op de reservebank te plaatsen:* achtereenvolgens projectvoorstel 13, 7 en 2;
  - Het oordeel over de projectvoorstellen 8A en 8B als onderdeel van projectvoorstel 8 over te laten aan de gemeente Dronten;
  - *Niet te honoreren:* projectvoorstel 4 (ondersteuning bij grondtransacties), 5, 11, 14 (ondersteuning bij verkennen subsidiemogelijkheden), 20 (ondersteuning bij verkennen subsidiemogelijkheden), 21A (ondersteuning bij grondtransacties).
5. Vast te stellen dat hiermee de natuurcompensatieverplichtingen ingevuld worden, namelijk binnen de projectvoorstellen 12, 15, 16, 17.
6. De 22^e begrotingswijziging 2014 vast te stellen zoals opgenomen in bijlage E, waarmee:
- Het in de begroting 2014 opgenomen budget inzake schadeclaims afwikkeling Oostvaarderswold met € 1.700.000 af te ramen ten gunste van de reserve Nieuwe Natuur. Binnen de reserve Nieuwe Natuur wordt € 850.000 geormerkt voor het resterende risico op schadeclaims.
  - De pachtinkomsten en -kosten 2015 die voortvloeien uit het vastgestelde rentemeesterplan worden geraamd en het overschot ad. € 372.500 beschikbaar wordt gesteld voor de te verwachten proceskosten voor de uitwerking van de gehonoreerde projecten;
  - Vanuit de reserve Nieuwe Natuur voor 2015 een startbedrag van € 3.000.000 beschikbaar te stellen voor het aangaan van verplichten bij het sluiten van realisatieovereenkomsten van de gehonoreerde projecten.
7. Een bestuursopdracht vast te stellen waarbij Gedeputeerde Staten worden gevraagd:
- a. de aanpassing van provinciaal beleid en relevante verordeningen voor te bereiden en deze ter besluitvorming voor te leggen;
  - b. het toewijzingsvoorstel medio 2015 uit te werken en afspraken met de projectindieners vast te leggen in realisatieovereenkomsten;
  - c. Provinciale Staten met een halfjaarlijkse rapportage te voorzien van de voortgang van de projecten en afwikkeling van de verplichtingen, te starten in juni 2015.
8. In te stemmen met het beëindigen van het tijdelijke moratorium op grondtransacties in het gebied Oostvaarderswold waarmee Gedeputeerde Staten de handelingsvrijheid krijgt om de verworven gronden in te zetten voor de realisatie van de gehonoreerde projectvoorstellen met in achtneming van het tijdelijk beheer aan de hand van het reeds door het college vastgestelde rentmeesterplan 2015;
9. Gedeputeerde Staten te mandateren om financiële verplichtingen aan te gaan in de vorm van realisatieovereenkomsten inzake projectvoorstellen die binnen de hiervoor gestelde kaders (toegekende bedragen per project) tot uitvoer gebracht kunnen worden en financiële verplichtingen aan te gaan tot het maximum van de bij beslipunt 6 reeds beschikbaar gestelde budget van € 3 miljoen. Indien de kosten van een project lager uitpakken wordt de kostenbesparing toegevoegd aan de algemene buffer van het programma, uitzondering hierop vormt de grondverwerving voor het project Noorderwold/Eemvallei.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 17 december 2014.

griffier,

voorzitter,

9. Bijlagen

- i. Rangorde van de 33 projectvoorstellen (bijlage A)
- ii. Toekenningstabel projectvoorstellen (bijlage B)
- iii. Toelichting financiële dekking Nieuwe Natuur (bijlage C)
- iv. Update financieel overzicht € 33,9 miljoen (bijlage D)
- v. 22^e Begrotingswijziging 2014 (bijlage E)
- vi. Advies commissie Verdaas (eDocs #1661718)
- vii. Voorstel toewijzing projectvoorstellen (eDocs #1650840)

10. Ter lezing gelegde stukken
Niet van toepassing.

Gedeputeerde Staten van Flevoland,

secretaris,

voorzitter,

Bijlage A. - Rangorde van de 33 projectvoorstellen

Rangorde	Projectnr.	Project
1	12	Oostvaardersplassengebied (incl. 1 onderdeel van project 12A)
2	15 en 17	Eemvallei en Noorderwold/Eemvallei (incl. 'kralen op deze ketting' 15A, 15B, 15C (deels), 15D, 15E, 17A, 18 en 19)
3	16	De Kop op het Horsterwold (incl. ondernemersinitiatief 16A)
4	6	Ruimte voor Lucht en Natuur (NLR)
5	8	Oostkant Dronten
6	20	De Grote Trap
7	21	Harderbos en Harderbroek verbonden
8	3	Schokland Zuid
9	1	Urkerveld
10	13	Airport Garden City
11	22	Gouden randen langs de Pampushout
12	5	Landgoed Wellerwaard
13	7	Ruimte voor weidevogels en wintergasten
14	9	Natuurhoeve G38 (fam. Barkema)
15	14	Eetbaar doolhof
16	10	Swifterpark (fam. Van Dalen)
17	11	Natuur in bedrijf
18	2	Kuinderbos
19	4	Schokland Noordwest

De beschikbare middelen, de scores op de meetlat, de vraag aan de provincie en de bestuurlijke kaders en doelstellingen van het programma hebben geleid tot een voorstel voor toewijzing. De rangorde is in beginsel leidend, maar de bestuurlijke kaders en doelstellingen van het programma hebben geleid tot enkele afwijkingen.

Bijlage B - Toekenningstabel projecten

<u>Gehonoreerde projecten</u>			Grond al	Verwerving	Inrichting	Beheer	Totaal
Project	Grondactie	Hectares	in bezit	Totaal	Totaal	Totaal	incl. verwerving
Oostvaardersplassen (Hollandse Hout)	Aankopen	90	Nee	€ 7.650.000	€ 500.000	€ 1.170.000	€ 9.320.000
Oostvaardersplassen (Ibisweg Noord)	In bezit prog.	36	Ja	€ 3.500.000	€ 247.500	€ 576.000	€ 4.323.500
Kop van het Horsterwold	In bezit prog.	110	Ja	€ 12.900.000	€ 1.650.000	€ 190.000	€ 14.740.000
Eemvallei SBB (restant na aftrek A-D)	Aankopen	60	Nee	€ 7.980.000	€ 900.000	€ 15.000	€ 8.895.000
A - Voedselbos	Aankopen	20	Nee	€ 2.660.000	€ 600.000	€ 320.000	€ 3.580.000
B - Speelwildernis	Aankopen	20	Nee	€ 2.660.000	€ 500.000	€ 50.000	€ 3.210.000
C - Luierpark	onderdeel SBB	sbb	Nee	€ -	€ -	€ -	€ -
D - Kroonbos	onderdeel SBB	sbb	Nee	€ -	€ -	€ -	€ -
Eemvallei Noorderwold SFL	Aankopen	206	Deels	€ 27.398.000	€ 3.090.000	€ 1.015.000	€ 31.503.000
F - Vierkante meter natuur	onderdeel SFL	sfl	Nee	€ -	€ -	€ -	€ -
G - Pioniernatuur Flevoland	onderdeel SFL	sfl	Nee	€ -	€ -	€ -	€ -
H - Vliervelden	onderdeel SFL	sfl	Nee	€ -	€ -	€ -	€ -
NLR	Aankopen	50	Nee	€ 1.721.000	€ 428.333	€ 160.000	€ 2.309.333
Oostkant Dronten	In bezit prog.	50	Ja	€ 2.500.000	€ 750.000	€ 150.000	€ 3.400.000
Schokland	Aankopen	91	Nee	€ 6.597.500	€ 1.365.000	€ 325.000	€ 8.287.500
Urkerveld	Aankopen	28,7	Nee	€ 1.705.000	€ 430.250	€ 66.000	€ 2.201.250
G38	Aankopen	40,5	Nee	€ 3.088.688	€ 492.000	€ 188.000	€ 3.768.688
Swifterpark	Aankopen	24	Nee	€ 1.655.000	€ 360.000	€ 68.582	€ 2.083.582
Harderbos en Harderbroek	In bezit NM	0*	Ja	€ -	€ 100.000	€ -	€ 100.000
Pampushout - Gouden Randen	Aankopen	19	Nee	€ 2.325.000	€ -	€ 190.000	€ 2.515.000
Trekweg	In bezit SBB	0*	Ja	€ -	€ 850.000	€ -	€ 850.000
		845		€ 84.340.188	€ 12.263.083	€ 4.483.582	€ 101.086.853
				<i>Waarvan reeds in bezit:</i>	<i>€ 22.900.000</i>		
				<i>Waarvan te verwerven:</i>	<i>€ 61.440.188</i>		
						Dekking	€ 105.772.765
						Saldo:	€ 4.685.912

* Betreft hectares die reeds in bezit zijn van initiatiefnemers. Enkel inrichting gevraagd.

<u>Reserveprojecten</u>							
Winst voor Weidevogels (Zwarte hoek)	Aankopen	29	Nee	€ 2.175.000	€ 150.000	€ 180.000	€ 2.505.000
Airport Garden City	Aankopen	20,2	Nee	€ 4.040.000	€ 112.500	€ -	€ 4.152.500
Kuinderbos	Aankopen	30	Nee	€ 2.250.000	€ 250.000	€ 15.000	€ 2.515.000
							€ 9.172.500

Bijlage C - Toelichting financiële dekking Nieuwe Natuur

De voor het programma beschikbare middelen bestaan uit de volgende componenten:

1. Vrij beschikbaar deel resterende middelen € 33,9 miljoen
2. Reeds ontvangen pachtinkomsten t/m 2014 (na aftrek van kosten)
3. Nog beschikbare compensatiegelden van derden
4. Beschikbare grondposities voormalig Oostvaarderswold (na aftrek boekwaarde grond); deels in eigendom van de provincie en deels in eigendom van Staatsbosbeheer en Flevo-landschap.

1. Beschikbare middelen € 33,9mln

Voor het programma Nieuwe Natuur inclusief de afwikkeling van het Oostvaarderswold is door Provinciale Staten € 33,9 miljoen beschikbaar gesteld. Bij de vaststelling van het Plan van Aanpak Nieuwe Natuur op d.d. 16 oktober 2013 is de laatste stand van zaken weergegeven. In bijlage C is een actualisatie opgenomen. Hieruit blijkt dat er op 1 januari 2014 nog € 14,4mln beschikbaar was. Voor de afwikkeling van het oude programma in 2014 en volgende jaren is nog € 9,1 miljoen nodig, inclusief maximaal € 0,85mln voor mogelijke schadeclaims en maximaal € 4,9 mln voor de afwikkeling ILG. Per saldo resteert er dan nog € 5,3 miljoen (beschikbaar in de reserve Nieuwe Natuur) wat vrij beschikbaar is voor het nieuwe programma. Zie voor een geactualiseerd overzicht bijlage C. Met dit voorstel wordt PS voorgesteld om van dit bedrag reeds € 3,0 miljoen beschikbaar te stellen als startbudget voor het aangaan van verplichtingen in het kader van de te sluiten realisatieovereenkomsten.

2. Ontvangen pachtinkomsten t/m 2014

De provincie ontvangt pachtinkomsten over de in het kader van het voormalig Oostvaarderwold verworven gronden. Hierover worden jaarlijks afspraken gemaakt met Staatsbosbeheer en Flevo-landschap. Uit de pachtinkomsten worden allereerst de kapitaallasten alsmede de kosten voor het verpachten gedekt. Het restant blijft beschikbaar voor het nieuwe programma. Tot en met 2014 is € 1,2 miljoen meer ontvangen dan kosten zijn gemaakt. Dit is daarmee vrij beschikbaar voor het nieuwe programma.

Met dit voorstel wordt PS voorgesteld om het surplus van de te verwachten pachtinkomsten 2015 (€ 372.500) beschikbaar te stellen als procesgeld voor de verdere uitwerking van de gehonoreerde projecten.

3. Compensatiegelden derden

De provincie heeft in het verleden gelden ontvangen voor overgenomen compensatieverplichtingen. Deze middelen worden aangewend voor de realisatie van deze verplichtingen. De nog niet bestede middelen staan op de balans verantwoord als vooruitontvangen doeluitkering. Op dit moment bedraagt dit nog € 8,4mln. Deze middelen kunnen binnen het programma ingezet worden ten einde de compensatieverplichtingen binnen het programma definitief te realiseren.

4. Gronden en terreinen

De in het kader van het voormalig Oostvaarderswold verkregen gronden (inclusief BBL-ruilgrond) zijn beschikbaar voor het programma en voorzien voor een belangrijk deel in de benodigde dekking voor de te realiseren projecten. Deze eigendommen zijn in bezit van de provincie, Staatsbosbeheer en Flevo-landschap. De eigendomsverhouding is als volgt:

Provincie Flevoland:	274 ha
Staatsbosbeheer:	171 ha
Flevo-landschap:	<u>454 ha</u>
Totaal beschikbaar:	899 ha

In oktober 2014 is door een externe taxateur een geveltaxatie uitgevoerd. De totale waarde van deze eigendommen is daarbij getaxeerd op € 94,1 miljoen.

Een deel van de eigendommen kan rechtstreeks worden ingezet ten behoeve van het programma, gezien deze zich op een locatie bevinden van de gehonoreerde projectideeën. De overige gronden dienen te worden verkocht/geruild om daarmee middelen vrij te maken voor de in het kader van de gehonoreerde projectideeën te verwerven gronden. Gezien de huidige eigendomsverhoudingen is daarbij medewerking van de partners noodzakelijk. Bij de totstandkoming van de realisatieovereenkomsten is een belangrijke randvoorwaarde dat medewerking aanwezig is en daarmee zekerheid bestaat over de beschikbare dekking.

De provinciale eigendommen hebben op dit moment nog een boekwaarde van € 3,2mln. Deze boekwaarde dient te worden verrekend met de verkoopopbrengst of gedekt te worden uit de beschikbare middelen.

Totaal

De totale financiële dekking in relatie tot de te honoreren projecten is daarmee als volgt:

Overzicht financiële consequenties en dekking rangorde projectideeën	
Beschikbaar	Afgerond
1 - Restant budget € 33,9 mln	€ 5.300.000
2 - Reeds gespaarde pachtinkomsten t/m 2014	€ 1.200.000
Vrij beschikbaar	€ 6.500.000
3 - Nog beschikbare compensatiegelden	€ 8.400.000
4 - Nog af te lossen boekwaarde grond	€ -3.200.000
Totaal direct beschikbaar	€ 11.700.000
4 - Waarde eigendommen Prov+SBB+SFL (geveltaxatie*)	€ 94.100.000
Totaal beschikbare dekking	€ 105.800.000
Benodigd	Afgerond
- Verwervingskosten	€ 84.300.000
- Inrichtingskosten	€ 12.300.000
- Beheerkosten	€ 4.500.000
Totaal benodigd budget rangorde	€ 101.100.000
Saldo (+/+ = buffer)	€ 4.700.000

* *Opbrengstwaarde is gebaseerd op basis van een geveltaxatie. Deze waarde kan bij een volledige taxatie of als uitkomst van onderhandeling bij verkoop afwijken. Daarnaast zijn de gronden deels in eigendom van SBB en SFL waardoor medewerking noodzakelijk is om deze middelen beschikbaar te maken voor het programma.*

Bijlage D - Update financieel overzicht € 33,9 miljoen

	Gecommuniceerd GS/PS okt. 2013 bij PvA			Stand van Zaken bij besluitvorming 33 projectideeën			
	Reeds gemaakte kosten (t/m PvA)	Inschatting nog te maken kosten (restant 2013 en verder)	Totaal	Reeds gemaakte kosten (t/m PvA)	Gemaakte kosten restant 2013	Inschatting nog te maken kosten (2014 en verder)	Totaal
<i>in mln €</i>							
Proceskosten	6,50		6,50	6,50	0,01		6,51
Bijdrage versnelde grondverwerving	2,06		2,06	2,06	0,00		2,06
Rentelasten ILG voorfinanciering € 27,7 mln	1,79	0,23	2,02	1,79	-0,05		1,74
	10,35	0,23	10,58	10,35	-0,04	0,00	10,31
Herinrichting Horsterwold/ Kotterbos	4,53	3,78	8,31	3,80	2,19	1,05	7,04
Mogelijk BTW voordeel		-1,40	-1,40				0,00
Scheiding verkeerstromen ZFL (fietsbrug A6)	0,13	2,09	2,22	0,13	0,34	1,75	2,22
Natuurvriendelijke oevers (deel plangebied OVW)	0,41	0,39	0,80	0,41	0,32	0,07	0,80
	5,07	4,86	9,93	4,34	2,85	2,87	10,06
Kosten open plan-proces	0,12	0,33	0,45	0,12	0,06	0,04	0,22
Vervolg proceskosten		0,50	0,50		0,13	0,49	0,62
Voorziening waardeverlies eigendom provincie		1,20	1,20		1,20		1,20
Verwachte schadeclaims		5,80	5,80		0,52	0,85	1,37
Tegenvallers bij afronding ILG-overeenkomst		5,47	5,47			4,83	4,83
	0,12	13,30	13,42	0,12	1,91	6,21	8,24
Financiële ruimte/ tekort tbv nadere besluitvorming	15,54	18,39	33,93	14,82	4,72	9,07	28,61
			-0,02	*		**	5,29
Totale provinciale bijdrage gebiedsontwikkeling OVW			33,90				33,90

* Verschil wordt veroorzaakt doordat de kosten van het project Herinrichting Horsterwold/Kotterbos nu exclusief BTW zijn.

** Totaal nog te gaan is € 14,36 mln (9,07 + 5,29). Hiervan wordt € 1,99 mln gedekt uit subsidiebijdragen, het restant van € 12,37 mln is beschikbaar in de reserve Nieuwe Natuur.

Diensjaar 2014 Begrotingswijzigingen exploitatie PS14/22

Datum: 22-10-2014

Provinciale Staten van Flevoland besluiten de begroting als volgt te wijzigen:

Mutaties begrotingsthema's

L = Lasten
B = Baten

Thema	Omschrijving	L	Prin. begroting	Oude raming	Mutatie 2014	Nieuwe raming	Doorwerking t.o.v. 2014	2015	2016	2017
Investeringsagenda										
	Verpachten gronden OVW	B	-516.364	-1.116.364	-	-1.116.364	-	-400.000	-	-
	Nieuwe Natuur	B	-516.364	-1.116.364	-	-1.116.364	-	-400.000	-	-
	Verpachten gronden OVW	L	130.000	157.500	-	157.500	-	27.500	-	-
	Verrekening kosten boeren	L	-	1.793.000	-1.700.000	93.000	-	-	-	-
	Procesgelden Nieuwe Natuur	L	262.500	262.500	-	262.500	-	372.500	-	-
	Bijdrage projecten Nieuwe Natuur	L	-	-	-	-	-	3.000.000	-	-
	Nieuwe Natuur	L	392.500	2.213.000	-1.700.000	513.000	-	3.400.000	-	-
	Totaal Investeringsagenda		29.605.037	45.742.934	-1.700.000	44.042.934	-	3.000.000	-	-
Bestuur										
	Nieuwe Natuur	B	-	-3.008.900	1.700.000	-1.308.900	-	-3.000.000	-	-
	Reserves	B	-49.754.875	-94.746.062	1.700.000	-93.046.062	-	-3.000.000	-	-
	Totaal Bestuur		-189.763.307	-244.485.859	1.700.000	-242.785.859	-	-3.000.000	-	-
	Saldo van lasten en baten		-	-	0	-	-	-	-	-

Aldus besloten in de vergadering van
de griffier, de voorzitter

in enkelvoud ter kennis neming gezonden aan de
Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties